

ปัญหาและลู่ทางในการบังคับใช้พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
เรื่อง "ความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยกำลังอาวุธ ค.ศ. 2000"

นางสาวจิตสุคนธ์ ธรรมมาสุ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PROBLEMS AND PROSPECTS CONCERNING THE IMPLEMENTATION OF "THE OPTIONAL
PROTOCOL TO THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD ON
THE INVOLVEMENT OF CHILDREN IN ARMED CONFLICT 2000"

Miss Chitsukhon Thanmawasu

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491639

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาและสู่ทางในการบังคับใช้พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
เรื่อง "ความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยกำลังอาวุธ ค.ศ. 2000"
โดย นางสาว จิตสุคนธ์ ธรรมมาวสุ
สาขาวิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศารทูล สันติวาสะ

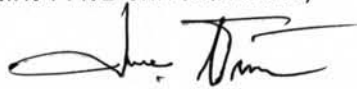
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารนิติศาสตร์

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิตินันท์ เชื้อบุญชัย)

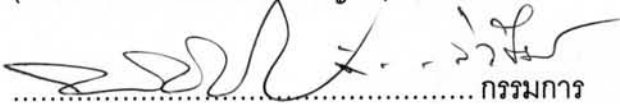
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิต เกิดสมเกียรติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศารทูล สันติวาสะ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ พันเอกปิยชาติ เจริญผล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. พรชัย ต้านวิวัฒน์)

จิตสุคนธ์ ธรรมมาวาส : ปัญหาและลู่ทางในการบังคับใช้พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง "ความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยกำลังอาวุธ ค.ศ. 2000". (PROBLEMS AND PROSPECTS CONCERNING THE IMPLEMENTATION OF THE OPTIONAL PROTOCOL TO THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD ON THE INVOLVEMENT OF CHILDREN IN ARMED CONFLICT 2000) อ.ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศารทูล สันติวาสะ, 286 หน้า.

ปัจจุบันถึงแม้ว่าจะมีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง "ความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยกำลังอาวุธ ค.ศ. 2000" ฉบับล่าสุดที่แก้ปัญหาการเกณฑ์เด็กเข้าร่วมโดยตรงในการสู้รบ แต่ก็ยังมีการละเมิดโดยรัฐและกลุ่มที่ไม่ใช่รัฐอยู่ในหลายประเทศ ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาและแนวทางในการบังคับใช้พิธีสารฉบับนี้

จากการศึกษาวิจัยพบว่า พิธีสารฉบับนี้มีปัญหาในการบังคับใช้มาตรการภายใต้พิธีสาร เนื่องจากยังมีช่องโหว่หลายประการก่อกวนมาตรฐานที่ไม่เท่าเทียมกันที่ได้บัญญัติแบบเลือกปฏิบัติต่อรัฐและกลุ่มที่ไม่ใช่รัฐ นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องของการตรวจตรา ปัญหาในเรื่องของการลงโทษ และปัญหาในเรื่องของการเยียวยา ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลไกที่มีอยู่ในพิธีสารมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลในการบังคับใช้พิธีสารฉบับนี้ ดังนั้นจึงมีการละเมิดพันธกรณีของพิธีสารเกิดขึ้น

ผลของการวิจัยพิสูจน์ได้ว่า การใช้บังคับพิธีสารฉบับนี้เพียงอย่างเดียวนั้นยังไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหาการเกณฑ์เด็กเข้าร่วมโดยตรงในการสู้รบได้ แต่อย่างไรก็ตามการอาศัยมาตรการและกลไกอื่น ๆ เป็นต้นว่า มติของคณะมนตรีความมั่นคงที่ 1612 หรือกลไกของศาลอาญาระหว่างประเทศ มาช่วยเสริม จะทำให้ลดปัญหาการเกณฑ์เด็กเข้าร่วมโดยตรงในการสู้รบได้

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อนิสิต.....
 ปีการศึกษา.....2549.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4686215534 : MAJOR LAWS

KEY WORD: OPTIONAL PROTOCOL / CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD / CHILDREN IN ARMED CONFLICT / RECRUITMENT / DIRECT PARTICIPATION

CHITSUKHON THANMAWASU : PROBLEMS AND PROSPECTS CONCERNING THE IMPLEMENTATION OF "THE OPTIONAL PROTOCOL TO THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD ON THE INVOLVEMENT OF CHILDREN IN ARMED CONFLICT 2000". THESIS ADVISOR : PROFESSOR VITIT MUNTARBHORN, THESIS COADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR DR. SARATOON SANTIVASA, 286 pp.

The Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict 2000, whose main objective is to solve the problem of the child recruitment for direct participation in hostilities, was adopted in recent years. However, the violations of this agreement by states and non-state actors are still prevalent in many countries. Therefore, this thesis attempts to analyze the relevant problems and to identify prospects concerning the implementation of this Protocol.

The study has found that certain provisions under this Protocol contain a number of loopholes, including double standards concerning the Protocol for states and non-state actors. Moreover, the monitoring mechanisms, punishment and remedy are also problems. Consequently, the legal measures and the mechanisms of this protocol are not sufficiently efficient to achieve the effective implementation. Therefore, these have led to violations of the Protocol.

The findings of this study have shown that the implementation of this protocol alone is not sufficient to resolve the problem of the child recruitment for direct participation in hostilities. Other means, such as the Security Council Resolutions 1612 or international criminal court, can play a significant role in this respect. Altogether, those could help alleviate the problem to a certain extent.

Field of study.....Laws.....Student's signature.....
 Academic year.....2006.....Advisor's signature.....
 Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากการสัมภาษณ์ผู้ลี้ภัยที่เป็นอดีตทหารเด็ก และได้รับความกรุณาจากศาสตราจารย์วิทิต มั่นตาทภรณ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศารทูล สันติวาสะ รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้สละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา คำแนะนำทางวิชาการที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และกรุณาตรวจทานแก้ไขเนื้อหาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แก่ผู้เขียน รวมทั้งให้กำลังใจผู้เขียนจนสามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิต เกิดสมเกียรติ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาช่วยชี้แนะและสรุปประเด็นสำคัญ ให้ผู้เขียนเกิดความเข้าใจกระจ่างยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อพันเอกปิยชาติ เจริญผล และดร. พรชัย ตำนานวิวัฒน์ กรรมการวิทยานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้สละเวลาอันมีค่าแก่ผู้เขียนในการให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำและชี้แนะปัญหากฎหมายในแง่มุมต่าง ๆ

ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณดุยธรรม ธรรมวงศ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด UNESCAP คุณอินปิ่น รบชนะ และคุณปานทิพย์ สวัสดิ์รักษา เจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ (สท.) ตลอดจนเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะกรรมการกาชาดสากล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือต่อการค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ สำหรับจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณพี่หยอยผู้ซึ่งเป็นคนต้นเรื่องพิธีสารฉบับนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณหัวหน้า และผู้ร่วมงานทุกท่าน ที่ UNHCR และ ICRC ที่ได้สนับสนุนและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณคุณคุณธีรพัฒน์ อัครสังสิทธิ ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็น คุณเมอลินดา เสาวลักษณ์ คุณมยุรี ตะพัง ที่คอยถามไถ่และให้กำลังใจเสมอ และที่ขาดไม่ได้คือขอขอบคุณคุณคุณภัลลิกา ทักษะไพบุลย์ คุณชนันภรณ์ บุญเกิดทรัพย์ คุณสหรัช ทองดอนสนธิ คุณทศพล ทรรคนกุล พันธุ์ คุณฉวีญา ภิญญาวัฒน์ คุณวริยา หยิกประเสริฐ คุณณัฐวัฒน์ กฤตยานวัช คุณธวัชชัย ไชยพิมานศรี คุณรักชนก โชคนิมิตร คุณสรารัฐ สุขสว่าง และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ไม่ได้เอ่ยนามถึงสำหรับกำลังใจ ๆ ที่มีให้เสมอมา

ประการสุดท้ายที่สำคัญยิ่งคือ ผู้เขียนขอขอบพระคุณคุณสวัสดิ์ ธรรมมาสุ และคุณอัมพร ธรรมมาสุ บิดาและมารดาเป็นอย่างสูงที่ได้ให้โอกาสทางการศึกษา สนับสนุนและให้กำลังใจอยู่เคียงข้างทุกเวลาไม่เคยห่างไปไหน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบิดาถึงแม้จะอยู่บนสวรรค์แต่ลูกก็รับรู้ได้ถึงความห่วงใยและกำลังใจสุดแสนวิเศษที่ได้ส่งมาให้ตลอดเวลา ขอขอบพระคุณคุณอรรรตพันธ์ พิสิฐวรพันธ์ น้าชาย ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนช่วยในการอบรมสั่งสอนให้ผู้เขียนประสบความสำเร็จในชีวิต อีกทั้งขอขอบคุณทุกคนในครอบครัว รวมถึงคุณพิภพ ธรรมธารีย์ ที่เป็นกำลังใจสำคัญและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เขียนด้วยดีเสมอมา

ประโยชน์อันใดที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนขอมอบคุณความดีดังกล่าวให้แก่บิดามารดา ครูอาจารย์ที่ได้ให้การศึกษาระบบสั่งสอน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน แต่ทั้งนี้หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	1.2 สมมุติฐานของการวิจัย	21
	1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	21
	1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	22
	1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	22
	1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	23
2	วิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศในเรื่องของการแก้ปัญหาการเกณฑ์เด็ก ไปเข้าร่วมโดยตรงในการสู้รบก่อนมีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง "ความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยกำลังอาวุธ ค.ศ.2000" และประเด็นสำคัญที่นำไปสู่การมีพิธีสาร ฯ	24
	2.1 วิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศ และตราสารระหว่างประเทศ ก่อนมีพิธีสาร ฯ	24
	2.1.1 ก่อนมีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก.....	28
	2.1.2 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก.....	44
	2.2 ประเด็นสำคัญที่นำไปสู่การมีพิธีสาร ฯ	50
	2.2.1 อายุขั้นต่ำ	51
	2.2.1.1 อายุขั้นต่ำในการเกณฑ์เด็กเป็นทหาร.....	51

2.2.1.2	อายุขั้นต่ำในการมีส่วนร่วมของเด็กในการสู้รบ.....	51
2.2.2	การเข้าร่วมในการสู้รบของเด็ก	52
2.2.2.1	การเข้าร่วมโดยการบังคับ.....	52
2.2.2.2	การเข้าร่วมโดยใจสมัคร.....	52
2.2.3	ลักษณะการมีส่วนร่วมของเด็กในการสู้รบ	53
2.2.3.1	การมีส่วนร่วมโดยตรง	53
2.2.3.2	การมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม	58
2.3	กฎเกณฑ์ระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองเด็กไม่ให้เข้าร่วม ในการสู้รบ.....	62
2.3.1	กฎบัตรว่าด้วยสิทธิและสวัสดิภาพเด็กแห่งอัฟริกา	63
2.3.2	ธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ	63
2.3.3	อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 182 ว่าด้วยการห้าม และการดำเนินการโดยทันที เพื่อขจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้ แรงงานเด็ก	64
2.4	กลไกในการควบคุมดูแลให้ปฏิบัติตามพันธะของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	65
2.4.1	คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก.....	65
2.4.2	กลไกอื่น.....	67
2.4.2.1	กลไกภายใต้องค์การสหประชาชาติ	67
	(1) คณะมนตรีความมั่นคง.....	68
	(2) สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ	69
2.4.2.2	กลไกภายใต้กรอบกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ.....	72
	(1) Protecting Power.....	72
	(2) คณะกรรมการสืบหาข้อเท็จจริง.....	73
	(3) คณะกรรมการกาชาดสากล	74
2.4.2.3	กลไกภายใต้กรอบสิทธิมนุษยชน.....	76
	(1) คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิมนุษยชน	77
	(2) ผู้แทนพิเศษ	77
	(3) ศาลอาญาระหว่างประเทศ	80

3	พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง "ความเกี่ยวพันของเด็กใน ความขัดแย้งกันด้วยกำลังอาวุธ ค.ศ.2000"	83
3.1	ความเป็นมาและความสำคัญของพิธีสาร ฯ.....	83
3.2	มาตรการสำคัญภายใต้พิธีสาร ฯ	90
3.2.1	มาตรการในการคุ้มครองและพัฒนาสิทธิเด็กตามพิธีสาร ฯ	91
3.2.2	หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเกณฑ์เด็กเข้าร่วมในการสู้รบตามพิธีสาร ฯ	94
3.2.2.1	อายุขั้นต่ำ.....	95
(1)	อายุขั้นต่ำในการเกณฑ์เด็กเป็นทหาร	95
(2)	อายุขั้นต่ำในการมีส่วนร่วมของเด็กในการสู้รบ	95
3.2.2.2	การเข้าร่วมในการสู้รบของเด็ก.....	96
(1)	การเข้าร่วมโดยการบังคับ	96
(2)	การเข้าร่วมโดยใจสมัคร	96
3.2.2.3	ลักษณะการมีส่วนร่วมของเด็กในการสู้รบ.....	97
(1)	การมีส่วนร่วมโดยตรง.....	97
(2)	การมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม	97
3.2.2.4	ผู้ที่เกณฑ์เด็กเข้าร่วมในการสู้รบ	98
(1)	รัฐ (กระทรวงกลาโหมหรือกองทัพของรัฐ).....	98
(2)	กลุ่มที่ไม่ใช่รัฐ	98
3.2.3	การเข้าเป็นภาคีพิธีสาร	103
3.2.4	การตรวจตราภายใต้พิธีสาร ฯ	110
3.2.5	องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	112
3.2.6	ความร่วมมือระหว่างประเทศภายใต้พิธีสาร ฯ.....	113
3.3	ประเทศไทยกับการเข้าเป็นภาคีพิธีสาร ฯ.....	114
4	การบังคับใช้พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง "ความเกี่ยวพัน ของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยกำลังอาวุธ ค.ศ.2000" ในระดับระหว่างประเทศ ต่อรัฐและกลุ่มที่ไม่ใช่รัฐ.....	124

4.1	มาตรการทางกฎหมายภายใต้กรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสาร ๙ และกรอบสนธิสัญญาอื่นที่เกี่ยวข้อง.....	124
4.1.1	มาตรการร่วมกันของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสาร ๙	124
4.1.1.1	มาตรการบังคับใช้.....	124
4.1.1.2	มาตรการตรวจตรา	130
4.1.2	มาตรการภายใต้กรอบสนธิสัญญาอื่นที่เกี่ยวข้อง	132
4.2	กลไกในการควบคุมดูแล	139
4.2.1	กลไกร่วมกันของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสาร ๙	139
4.2.1.1	คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก.....	139
4.2.2	กลไกอื่นที่เกี่ยวข้อง	142
4.2.2.1	กลไกภายใต้องค์การสหประชาชาติ	142
	(1) คณะมนตรีความมั่นคง.....	143
	(2) สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ	143
	(3) คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม.....	144
4.2.2.2	กลไกนอกกรอบองค์การสหประชาชาติ	144
	(1) ศาลอาญาระหว่างประเทศ	144
	(2) องค์การแรงงานระหว่างประเทศ.....	146
	(3) องค์การระดับภูมิภาค	147
4.3	มาตรการลงโทษ	149
4.3.1	กรณีผู้ละเมิดเป็นรัฐ	149
4.3.2	กรณีผู้ละเมิดเป็นกลุ่มที่ไม่ใช่รัฐ.....	152
4.4	มาตรการเยียวยา	155
4.4.1	การสลายกำลังหรือปลดประจำการ	155
4.4.2	การบำบัด การฟื้นฟู และการทำให้กลับคืนสู่สังคม	156
4.4.3	การเผยแพร่ข้อมูลความรู้.....	156
4.5	มาตรการอื่น ๆ.....	156

5	การบังคับใช้พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง "ความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยกำลังอาวุธ ค.ศ. 2000" ในระดับภายในประเทศต่อรัฐและกลุ่มที่ไม่ใช่รัฐ.....	158
5.1	มาตรการทางกฎหมายภายใต้กรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารฯ.....	159
5.1.1	มาตรการทางด้านนิติบัญญัติ.....	160
5.1.2	มาตรการทางด้านบริหาร.....	162
5.1.3	มาตรการทางด้านอื่น ๆ.....	163
5.2	กลไกในการควบคุมดูแล.....	167
5.2.1	กลไกของกระทรวงกลาโหมและกองทัพ.....	167
5.2.2	กลไกของศาลยุติธรรมและศาลทหาร.....	168
5.2.3	กลไกของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง.....	178
5.3	มาตรการลงโทษ.....	179
5.3.1	กรณีผู้ละเมิดเป็นเจ้าของพนักงานของรัฐ.....	179
5.3.1.1	การลงโทษทางวินัย.....	179
5.3.1.2	การลงโทษทางอาญา.....	179
5.3.2	กรณีผู้ละเมิดเป็นกลุ่มที่ไม่ใช่รัฐ.....	179
5.3.2.1	การลงโทษทางอาญา.....	179
5.4	มาตรการเยียวยา.....	180
5.4.1	การสลายกำลังหรือปลดประจำการ.....	180
5.4.2	การบำบัด การฟื้นฟู และการทำให้กลับคืนสู่สังคม.....	181
5.4.3	การเผยแพร่ข้อมูลความรู้.....	182
6	ปัญหาในการบังคับใช้พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง "ความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยกำลังอาวุธ ค.ศ.2000" และแนวทางและมาตรการเพิ่มเติมอื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหา.....	184
6.1	ปัญหาในการบังคับใช้พิธีสาร ฯ.....	184
6.1.1	ปัญหาทางกฎหมายในเรื่องของการบังคับใช้มาตรการภายใต้พิธีสาร ฯ.....	184

บทที่	หน้า
6.1.2 ปัญหาทั่วโลกการควบคุมดูแลในเรื่องของการตรวจตราการเกณฑ์เด็ก เข้าไปมีส่วนร่วมในการสู้รบ.....	194
6.1.3 ปัญหามาตรการลงโทษกรณีละเมิดพันธกรณีของพิธีสาร ฯ.....	198
6.1.4 ปัญหาการเยียวยาที่ขาดประสิทธิภาพ	199
6.1.5 ประเด็นปัญหาอื่น ๆ.....	200
6.2 แนวทางและมาตรการเพิ่มเติมอื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหา.....	201
6.2.1 การปฏิบัติตามพันธกรณีของพิธีสาร ฯ	201
6.2.2 การบังคับใช้มติของคณะมนตรีความมั่นคง ที่ 1612	203
6.2.3 การใช้กลไกของศาลอาญาและศาลอาญาระหว่างประเทศ.....	203
6.2.4 แนวทางของมาตรการการเยียวยา	204
6.2.5 มาตรการอื่น ๆ.....	204
7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	211
7.1 บทสรุป	211
7.2 ข้อเสนอแนะ	217
รายการอ้างอิง.....	222
ภาคผนวก.....	235
ภาคผนวก ก. Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict 2000	236
ภาคผนวก ข. The Case Studies of Radda Barnen's Project on Child Soldiers.....	241
ภาคผนวก ค. Model instrument of ratification and accession	244
ภาคผนวก ง. รายชื่อรัฐภาคีของพิธีสาร ฯ.....	245

ภาคผนวก จ. Guidelines regarding initial reports of States Parties to the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict: 12/10/2001	249
ภาคผนวก ฉ. มติ ครม. วันที่ 22 พฤศจิกายน 2548 เรื่อง การเข้าเป็นภาคีพิธีสาร เลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก.....	255
ภาคผนวก ช. รูปแบบคำประกาศตามพิธีสาร ๑ (Elements for a binding declaration under article 3 (2)	258
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	286

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางเปรียบเทียบกฎหมายระหว่างประเทศที่แก้ปัญหาการเกณฑ์เด็ก ไปเข้าร่วมในการสู้รบอันนำไปสู่การมีพิธีสาร ฯ.....	100
2 ตารางสรุปข้อมูลสำคัญที่รัฐต้องทำรายงานตามแนวทางในการจัดทำรายงาน ฉบับแรกของรัฐภาคี (Initial reports of States Parties).....	106
3 ตารางเปรียบเทียบการบังคับใช้พิธีสาร ฯ ในประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศ ประเทศกำลังพัฒนา.....	128
4 ตารางพัฒนาการของมติคณะกรรมการความมั่นคงในเรื่องการแก้ปัญหาการเกณฑ์เด็ก เข้าร่วมในการสู้รบ.....	133
5 ตารางเปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรมและศาลทหาร.....	177
6 ตารางเปรียบเทียบการบังคับใช้พิธีสาร ฯ ที่เกี่ยวข้องกับรัฐและกลุ่มที่ไม่ใช่รัฐ.....	186

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่

หน้า

- 1 กราฟแสดงอายุเด็กที่ถูกเกณฑ์ให้เข้าร่วมในการสู้รบ..... 14